

Zákon o veřejných rejstřících: (nejen) obchodní rejstřík v novém!

V tomto newsletteru se zaměříme na doprovodnou legislativu k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, konkrétně pak na jeden z nejdůležitějších doprovodných zákonů - zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob (dále jen „rejstříkový zákon“).

S pozbytím platnosti zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník (dále jen „ObchZ“), bude většina problematiky tohoto předpisu nově řešena zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „NOZ“) a zákonem č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních korporacích (dále jen „ZOK“). Ani jeden tento předpis však neřeší právní úpravu obchodního a dalších rejstříků, která byla doposud řešena zejména ObchZ a zákonem č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád.

Rejstříkový zákon z větší části přejímá dosavadní právní úpravu, přičemž odstraňuje roztržitost - obsahuje jak jednotlivé normy hmotněprávní, tak procesněprávní.

Nově tedy bude problematika rejstříků komplexně upravena v jednom předpisu a bude se jednotně uplatňovat nejen na obchodní rejstřík, ale i na spolkový, nadační, rejstřík ústavů, společenství vlastníků jednotek, a obecně prospěšných společností.

Vedení všech rejstříků bude v režii krajských soudů, v jejichž obvodu je obecný soud zapisované osoby, což je novinkou pro občanská sdružení, resp. spolky, neboť ty byly jako přežitek rakousko-uherského bachovského absolutismu po dlouhou dobu ponechány v režii Ministerstva vnitra.

Největší novinky v rejstříkovém zákonu

Elektronizace

Doposud bylo možné v souladu s obchodním zákoníkem návrh do obchodního rejstříku podat pouze na formuláři s úředně ověřeným podpisem. Nová právní úprava v duchu obecné snahy o elektronizaci justice tuto povinnost ruší.

Návrh na zápis bude moci být v elektronické podobě. V takovéto formě pak bude muset být podepsán uznávaným elektronickým podpisem nebo zaslán prostřednictvím datové schránky osoby, jež návrh na zápis podává.

Nově zapisované údaje

Výčet zapisovaných údajů se rozšiřuje (např. počet statutárních orgánů, specifikace prokury, druhu obchodního podílu atd.), což pro každou právnickou osobu znamená nutnost dodatečně doplnit své údaje v příslušném rejstříku.

Provedení zápisu notářem

Při splnění zákonem stanovených povinností bude notář na žádost osoby oprávněné k podání návrhu na zápis do veřejného rejstříku moci přímo zápis provést dálkovým přístupem bez zbytečného odkladu, tedy teoreticky i na počkání.

Notář je pak při zapisování údajů postaven na úroveň rejstříkovému soudu a zapsaná osoba se může u rejstříkového soudu domáhat výmazu nebo změny zápisu provedeného notářem nebo obnovení původního zápisu za stejných podmínek, jakoby zápis provedl přímo soud.

Pro tuto možnost zápisu zákon vyžaduje, aby zapisovaná skutečnost vycházela z notářského zápisu, který musí mimo formálních náležitostí být vyhotovený notářem, jenž zápis do rejstříku provede. V praxi to bude znamenat, že ty zapisované skutečnosti, které nevyžadují pro vznik, změnu či zánik formu notářského zápisu, může být ekonomicky výhodnější zapisovat přes rejstříkový soud, neboť jinak by bylo třeba je zachytit ve formě notářského zápisu.

Tato novinka ulehčí administrativní zátěže pro osoby zapisované do veřejného rejstříku, neboť nebudou muset vyplňovat žádné formuláře a bude jim umožněna rychlejší a dostupnější aktualizaci zveřejňovaných údajů. Zároveň se tímto přenesou část rejstříkové agendy ze soudů na notáře, což by mohlo mít za následek zrychlení a zefektivnění fungování rejstříkových soudů.

Jaké povinnosti z rejstříkového zákona plynou?

Aktualizace stavu

Zákon ukládá zapsané osobě povinnost přizpůsobit do šesti měsíců ode dne nabytí účinnosti rejstříkového zákona zapsaný stav stavu požadovanému zákonem. Výjimkou pak jsou spolky (občanská sdružení), která mají na provedení změn tři roky.

Pokud by zapsaná osoba této své povinnosti nedostála, vystavuje se nejen riziku sankce, ale i možnosti, že bude rejstříkovým soudem po uložení dodatečné lhůty ke splnění zrušena a zlikvidována.

Ochrana práv třetích osob

Jedním z hlavních důvodů, proč veřejné rejstříky máme, je právě ochrana práv třetích osob, což se odráží v principu materiální publicity. Pokud osoba právně jedná v důvěře v údaje zapsané do veřejného rejstříku, nemá ten, jehož se zápis týká, právo namítnout, že zápis neodpovídá skutečnosti. V praxi to pak akcentuje povinnost zapisovaného, aby udržoval údaje v rejstříku zapsané aktualizované.

Shrnutí nejdůležitějších změn

Zákon o veřejných rejstřících sjednocuje dosavadní roztržitěnou právní úpravu veřejných rejstříků v jeden komplexní předpis. Pro osoby zapisované přináší s nabytím účinnosti zvýšenou administrativní zátěž, neboť jim ukládá za povinnost, aby do šesti měsíců od nabytí účinnosti aktualizovaly zapsaný stav do stavu požadovaného zákonem.

Novinky, které zákon přináší, se nesou v duchu zjednodušení administrativy, větší ochrany práv třetích osob a elektronizace justice. Významnou novinkou je možnost provádět zápisu do veřejného rejstříku pomocí notáře, a to bez nutnosti vyplňovat jakékoliv formuláře.

PODPORUJEME NADAČNÍ FOND ADVOKÁTI DĚTEM
www.advokatidetem.cz

Informace obsažené v tomto bulletinu jsou pouze obecného charakteru s cílem poskytnout orientační přehled o aktualitách ze soudních rozhodnutí. Tento bulletin by proto neměl být bez dalšího používán jako podklad pro přijímání podnikatelských ani jiných rozhodnutí a konkrétní informace vztahující se k tématům uvedeným v tomto bulletinu by měly být konzultovány dříve, než na jejich základě bude učiněno příslušné rozhodnutí.

© 2013 DRV Legal, s.r.o.